

Î N C H E I E R E

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Leonid Habarov,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Habarov
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la compensarea
prejudiciului material și moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a
hotărârilor judecătorești,
împotriva deciziei din 22 august 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2018, Leonid Habarov s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la compensarea prejudiciului material în sumă de 82 000 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 60 000 de lei, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că din vina executorului judecătoresc Nicolaescu Nicolae, până la momentul adresării în instanța de judecată, nu au fost executate titlurile executorii eliberate în baza hotărârilor Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 17 martie 2003, în sumă de 37 856 de lei cu titlu de prejudiciu și a sumei de 1280 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și a hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 07 octombrie 2007 în sumă de 43 214 lei.

Prin hotărârea din 12 septembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din contul Ministerului Justiției a fost încasată în beneficiul său suma de 18 500 de lei cu titlu de compensație a daunei morale pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești. Însă, executorul judecătoresc Nicolaescu Nicolae nu a fost pedepsit pentru daunele cauzate statului și continuă să se eschiveze de la executarea hotărârilor judecătorești, iar prin încheierea acestuia din 30 octombrie 2017 a fost ilegal încetată procedura de executare.

Prin încheierea protocolară din 04 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca intervenient accesoriu a fost atras în proces executorul judecătoresc Nicolaescu Nicolae (f.d. 27).

La 26 septembrie 2018 reclamantul a înaintat cerere de concretizare a acțiunii, în care a invocat că din vina executorului judecătoresc Nicolaescu Nicolae și a autorităților statului, până la depunerea acțiunii, hotărârile judecătorești nu au fost executate, împrejurare care în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 acordă dreptul să pretindă compensarea prejudiciului material, compus din sumele acordate prin hotărârile instanțelor de judecată și compensarea prejudiciului moral. În special, Habarov Leonid a menționat că după decesul debitorului executorul judecătoresc urma să întreprindă măsuri pentru urmărirea masei succesoriale.

În final reclamantul a solicitat compensarea prejudiciului material în sumă de 82 000 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 60 000 de lei, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Prin decizia din 22 august 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Habarov Leonid și a fost menținută hotărârea din 28 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanța de apel a stabilit că materialele cauzei denotă că la 02 ianuarie 2015, aproximativ la trei luni după emiterea hotărârii din 12 septembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, debitorul Moroi Nicolae a decedat, fapt confirmat prin informația eliberată de Ministerul Justiției (f.d. 78). Conform Registrului dosarelor succesoriale și a testamentelor, la 10 octombrie 2017 nu a fost deschisă vreo procedură succesorală după decesul debitorului și nu au fost înregistrate testamente din numele lui Moroi Nicolae.

A mai relatat instanța de apel că în cadrul examinării cauzei, atât în cadrul instanței de fond, cât și în ordine de apel nu au fost prezentate careva date din care rezultă că autoritățile statului, în special executorul judecătoresc a avut posibilitate să execute documentele executorii în termen de trei luni, însă a omis să facă acest lucru. Astfel, instanța de fond corect a concluzionat despre necesitatea respingerii acțiunii privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii și repararea prejudiciului moral or, în perioada supusă verificării și anume din 12 septembrie 2014 până în prezent, acțiunile întreprinse de executorul judecătoresc în vederea executării titlurilor executorii aflate în procedură, nu pot fi apreciate ca acțiuni ce au dus la tergiversarea procedurii de executare.

Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca fiind nefondat argumentul precum că neexecutarea hotărârii judecătorești într-o perioadă de timp atât de îndelungată: 16 august 2010 – 25 august 2016, s-a produs din vina executorului judecătoresc Nicolaescu Nicolae care la 31 octombrie 2017 a încetat procedura de executare în legătură cu decesul debitorului Moroi Nicolae.

A mai invocat instanța de apel că succesiunea după decesul debitorului nu a fost deschisă, iar apelantul în calitate de creditor al defunctului, nu a manifestat diligența necesară în vederea soluționării acestor chestiuni, acțiuni ce nu pot fi operate de executorul judecătoresc în lipsă de astfel de abilități legale. Astfel, instanța de fond a aplicat corect normele materiale a adoptat o hotărâre întemeiată și legală, cu respectarea normelor procedurale.

La 29 noiembrie 2019, Habarov Leonid a declarat recurs împotriva deciziei din 22 august 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârii instanței de

fond și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că hotărârile instanțelor inferioare sunt neîntemeiate, nu au fost aplicate prevederile relevante speței, iar concluziile contravin circumstanțelor cauzei.

A menționat recurentul că prin încălcarea dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea lui, devenite irevocabile și executorii i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral. Consideră că prin emiterea încheierii privind încetarea procedurii de executare, pe când hotărârile judecătorești nu au fost executate, Ministerul Justiției era obligat să-i ramburseze suma de 82 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin neexecutarea hotărârilor judecătorești respective.

Recurentul a mai specificat că concluzia instanțelor inferioare precum că cerința înaintată de el este neîntemeiată se combate prin probele prezentate în prima instanță. Astfel, neexecutarea hotărârilor judecătorești în perioada 16.08.2010 – 25.08.2016, s-a produs din vina executorului judecătoresc Nicolaescu Nicolae, care la 31.10.2017 a încetat ilegal procedura de executare în legătură cu decesul debitorului Moroi Nicolae, nefiind verificată informația privind existența masei succesoriale și a moștenitorilor.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 22 august 2019.

Materialele cauzei atestă faptul că decizia contestată a fost expediată participanților la proces la data de 23 septembrie 2019 (f.d. 162), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc. Prin urmare recursul declarat de Habarov Leonid la 29 noiembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Habarov Leonid, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Habarov Leonid, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu

verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Habarov Leonid.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Habarov Leonid.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh